

כדעת רבי יהודה היא שנויה. שכן לפי צד זה של הספק, המחלוקת
 שבין בית שמאי ובית הלל במשנה לגבי שהייה היא האם רק חמין
 מותר בכירה גרופה או גם תבשיל, ואילו בחזרה נחלקו האם היא
 מותרת בכלל, וכדעת רבי יהודה. אלא אי אמרת לתחזיר תנן, ורק
 כשמחזיר צריך שתהיה הכירה גרופה אבל שהייה מותרת בכל אופן,
 ואם כן מחלוקת בית שמאי ובית הלל בשהייה והאם רק חמין מותר
 או גם תבשיל? היא בכירה שאינה גרופה, מתניתין מני, לא רבי
 יהודה ולא רבי מאיר. שהרי אי – אם כדעת רבי מאיר שנויה
 המשנה, קשיא לביית שמאי בחדא – בדבר אחד, והיינו בדין שהייה.
 שלדעת רבי מאיר אסרו בית שמאי להשהות כלל, ואילו במשנה
 התירו להשהות חמין אפילו על כירה שאינה גרופה, וכל שכן
 בגרופה. ולבית הלל קשה בתרתאי – בשני דברים, והיינו בדין שהייה
 ובדין חזרה. שכן לדעת רבי מאיר לא התירו בית הלל להשהות אלא
 חמין ובכירה גרופה, ואילו במשנה התירו חמין ותבשיל ואפילו על
 גבי כירה שאינה גרופה. וגם בדין חזרה קשה, שלרבי מאיר אסרו
 להחזיר כלל, ואילו במשנה התירו להחזיר על הגרופה. ואי – ואם
 כדעת רבי יהודה היא שנויה שנקט כלשון המשנה, מכל מקום קשיא
 גרופה וקטומה, שכן אם מעמידים את משנתנו כחנניה הרי שנינו בה
 שמוותר להשהות אפילו על גבי כירה שאינה גרופה וקטומה ולבית
 שמאי חמין ולבית הלל אף תבשיל? ואילו לרבי יהודה אסרו להשהות
 על גבי כירה שאינה גרופה וקטומה כלל.
 דוחה הגמרא: לעולם אימא ו-אומרן לה, לתחזיר תנן, ותנא דידן
 ו-התנא של משנתנו סבר לה ו-סוברן לרבי יהודה בחדא ו-בדבר
 אחד, ופליגי עליה ו-וחולק עליו בחדא. סבר לה לרבי יהודה
 בחדא, במה שאמר שביית שמאי ובית הלל נחלקו בשהיית חמין
 ותבשיל, שלבית שמאי משהים רק חמין ולבית הלל גם תבשיל,
 ונזכרין ומחזירין – וגם במה שאמר שנחלקו בית שמאי ובית הלל
 בענין חזרה בשבת על גבי כירה גרופה. ופליגי עליה בחדא – אך
 חולק עליו בענין אחד, דאילו תנא דידן סבר מותר לשהות על כירה
 ואף על פי שאינו גרופה וקטום, ורבי יהודה סבר בלשהות נמי –
 גם כשבא להשהות, אם גרופה וקטום, אין – מותר להשהות, ואי לא
 גרופה וקטום, לא. ולא נפשט הספק אם משנתנו שנויה כחנניה או
 כרבנן.
 הגמרא מבררת אם מותר לסמוך לכירה שאינה גרופה: איבעיא להו
 – נסתפקו בני הישיבה, מהו לסמוך בה – האם מותר להניח קדירה
 אצל דופן הכירה מבחוץ, כשהכירה אינה גרופה וקטומה, כדי
 שתתחמם מדופן הכירה.
 הגמרא מבררת את צדדי הספק: האם רק להניח בתוכה ועל גבה
 ו-על גבי שפתה מלמעלה, או על גבי כיוויו שעל גבי חללה? בלבד
 אסור, אבל לסמוך בה ו-להו מבחוץ שפיר דמי ו-מותר לעשות כן.
 או דילמא לא שניא – או שמא אין חילוק ביניהם ואף לסמוך אסור.
 הגמרא מנסה לפשוט את הספק מהברייתא שהובאה לעיל: תנא
 שמע, שנינו בברייתא, שתי בירות המתאימות – המחוברות, אחת
 גרופה וקטומה, ואחת שאינה גרופה וקטומה, משתיין על גבי
 גרופה וקטומה. מסיימת הגמרא את הראיה: הרי מבואר בברייתא
 שמוותר להשהות על גבי הכירה הגרופה, ואף על גב דקא סליק ליה
 הבלא מאידך – ואף על פי שעולה אל הקדירה שעל גבי הכירה
 הגרופה חום מן הכירה שאינה גרופה, ונמצא שבאופן זה שהייה על
 גבי הכירה הגרופה היא כמו סמיכה לשאינה גרופה, ושנינו שמוותר
 לעשות כן. דוחה הגמרא: דילמא, שאני התם – שונה הדבר בכירות
 המתאימות, דכיון דמידליא שליט בה אוירא – שמחמת הקדירה
 מוגבהת מעל גבי הקרקע ומונחת על הכירה, שולט בה אויר, ואין
 מגיע אליה כל כך החום מהכירה השניה, ולכן לא חששו שיחיתה
 ומותר, אבל כשהקדירה מונחת על גבי הקרקע סמוך לדופן הכירה
 מגיע אליה יותר החום של הכירה ויתכן שאסור.
 הגמרא רוצה לפשוט את הספק ממקום אחר: תנא שמע, דאמר רב
 ספרא אמר רב חיאי, קטומה – קטם את הכירה, כלומר, כיסה את

הגמרא דוחה את ההוכחה: לעולם אימא ו-אומרן לה, לתחזיר תנן,
 אבל לשהות מותר אפילו בכירה שאינה גרופה וקטומה וכחנניה,
 וחפורי מיחפרא והכי קתני – יש ללמוד את המשנה כאילו היא
 חסרה וכך יש לשנות בה, בירה שהסיקה בקש ובגבא מחזירין
 עליה תבשיל, בנפת ובעצים לא יחזיר עד שיגרופה או עד שימתן
 את האפר. וכאן יש להוסיף, שרק להחזיר אסור, אבל לשהות
 משהין אף על פי שאינו גרופה ואינו קטום, וכחנניה. ומה הן משהין
 על הכירה שאינה גרופה וקטומה, בית שמאי אומרים חמין אבל
 לא תבשיל, ובית הלל אומרים חמין ותבשיל. ולאחר שהתבאר דין
 שהייה, שבה המשנה לפרש את דין חזרה האמור ברישא, ותף חזרה
 דאמרי לה שלא יחזיר עד שיגרופה, ומשמע שאם גרף מותר, לאו
 דרביי הכל הוא, אלא מחלוקת בית שמאי ובית הלל היא, שביית
 שמאי אומרים נזכרין – מסיירים חמין ותבשיל מעל כירה גרופה, ולא
 מחזירין אותם כלל בשבת ואפילו לכירה גרופה, ובית הלל אומרים
 אף מחזירין אותם על כירה גרופה.

הגמרא רוצה להוכיח מדברי אמוראים כדעת מי שנויה המשנה: תנא
 שמע, דאמר רבי חלבו אמר רב תמא בר גוריא אמר רב, לא שנו
 – לא נשנה ההיתר האמור במשנה, אלא כשנותן את הקדירה על
 גבה של הכירה, שהחום שם אינו רב כל כך, אבל לתת לתוכה אסור.
 מוכיח הגמרא מדבריו: אי אמרת בשלמא – הדבר מובן אם לתחזיר
 תנן, אבל שהייה מותרת אפילו על כירה שאינה גרופה, ודברי רב
 נאמרו לגבי היתר שהייה בכירה שאינה גרופה, שלפי זה היינו דשני
 ו-זהו הטעם שיש חילוק בין תוכה לעל גבה. שהרי כשמשהה בתוך
 כירה שאינה גרופה, הרי הוא מטמין ממש בגחלים, ולפיכך לא התירו
 אלא על גבי הכירה. אלא אי אמרת לשהות תנן, ואפילו שהייה
 אינה מותרת אלא בכירה גרופה, מה לי מניח בתוכה, ומה לי מניח
 על גבה. הרי מאחר והכירה גרופה, וגם מבעוד יום הוא נותן את
 הקדירה בתוכה, אין סברא לחלק בין תוכה לעל גבה. ואם כן, מוכח
 מדברי רב, ש'להחזיר תנן.

דוחה הגמרא: יש לבאר דברי רבי חלבו גם אם לשהות תנן, שכן מי
 סבר ו-וכי סבור אתה? שדברי רבי חלבו, ארישא קאי – נאמרו על
 היתר שהייה בכירה גרופה האמור ברישא. לא כן הוא, אלא אפיפא
 קאי העוסקת בדין חזרה, ששנינו בסיפא ובית הלל אומרים אף
 מחזירין את הקדירה על גבי כירה גרופה, ואמר על כך רבי חלבו
 אמר רב תמא בר גוריא אמר רב, לא שנו שמוותר להחזיר בשבת
 אלא על גבה, אבל לתוכה אסור, לפי שהדרך לבשל שם מתוך
 שההבל שם רב, ונראה כמבשל בשבת.

הגמרא מביאה ברייתא להוכיח כשיטת מי שנויה המשנה: תנא שמע,
 ממה ששנינו בברייתא, שתי בירות המתאימות – המחוברות יחד,
 ומחיצה של חרס מפסיקה ביניהם, כירה אחת גרופה וקטומה,
 ואחת שאינה גרופה ואינה קטומה, משתיין על גבי גרופה
 וקטומה, ואף על פי שהכירה המחוברת לה אינה גרופה ומוסיפה בה
 חום, ואין משהין על שאינה גרופה ואינה קטומה. ומה – איזה מיני
 אוכלים הן משהין על הכירה הגרופה, בית שמאי אומרים, ולא
 כלום – אין משהים כלל. ובית הלל אומרים, מים חמין משהים, אבל
 לא תבשיל. ואם עקר את הקדירה מעל גבי הכירה, דרביי הכל – בין
 לבית שמאי ובין לבית הלל לא יחזיר אותה בשבת על הכירה. כך
 שנויה המחלוקת שבין בית שמאי ובית הלל לפי דברי רבי מאיר. רבי
 יהודה חולק ואומר, המחלוקת שבין בית שמאי ובית הלל לגבי
 שהייה וחזרה על הכירה הגרופה כך היא, בית שמאי אומרים, חמין
 משהים אבל לא תבשיל. ובית הלל אומרים, משהים בין חמין ובין
 תבשיל. וכמו כן נחלקו לגבי חזרה בשבת על כירה הגרופה, שביית
 שמאי אומרים, נזכרין אבל לא מחזירין. ובית הלל אומרים, אף
 מחזירין.

הגמרא מסיימת את ההוכחה מהברייתא: אי אמרת בשלמא – הדבר
 מובן אם ברישא של המשנה לשהות תנן, וגם שהייה אינה מותרת
 אלא בכירה גרופה, שלפי זה מתניתין מני – כדעת מי שנויה משנתנו,

24 נטלו, ולא שייך לומר שמחזירים אם לא יאמר תחילה שנטולים,
 25 לפיכך תנא נזילין משום מחזירין, ואף על פי שנטילה מותרת אף
 26 מאינה קטומה. אלא תנא – אבל כאן ברישא ששנה רב חייא 'סומכין'
 27 ומקיימין אין לומר ששנה 'סומכין' משום 'מקיימין', שכן סומכין,
 28 בחד מקום הוא – במקום אחד הוא, כלומר, בצד הכירה מבחוץ,
 29 ואילו מקיימין, בחד מקום הוא – הוא במקום אחר, על גבי הכירה,
 30 ואינם שייכים זה לזה כלל, ועל כרחך לומר שמה שנקט 'סומכין' הוא
 31 בדווקא לפי שגם סמיכה אסורה לכירה שאינה גרופה וקטומה.
 32 הגמרא פושטת את הספק. ושאלת הגמרא: מאי הוי עליה – מהי
 33 הכרעת ההלכה בשאלה זו. משיבה הגמרא: תא שמע ממה ששינו
 34 בברייתא, בידה שהפיקוה בנפת ובעצים, סומכין לה קדירה מבחוץ
 35 ואפילו אינה גרופה וקטומה. ואין מקיימין [–משהין] עליה אלא אם
 36 כן היא גרופה וקטומה. הרי שמוותר לסמוך לכירה שאינה גרופה
 37 וקטומה.
 38 הגמרא מביאה את המשך הברייתא: גחלים שעממו – נכבית
 39 שלהבתם וכהה אורם והרי הם קרובים להכבות, או שנתן עליה
 40 [–על הגחלים] נעורת של פשתן דקה [–שברי גבעולים הננערים מן
 41 הפשתן כשמנפצים אותם], הרי היא בקטומה.
 42 הגמרא מביאה מימרא בענין הובערו הגחלים אחרי הקטימה: אמר
 43 רבי יצחק בר נחמני אמר רבי אושעיא, אם קטמה – קטם את
 44 הכירה, וחזרה והובערה מאליה, משהין עליה חמין שהוחמו כל
 45 צורבן ותבשיל שבישיל כל צורבן.

1 הגחלים שבה באפר כדי לצננם, וחזרה ונתלפתה [–הובערה] הכירה
 2 מאליה, שנתגבר האש היוצא מן הגחלים ונתבטלה הקטימה, עדיין
 3 דינה ככירה קטומה, וסומכין לה, ואף מקיימין [–משהים] עליה,
 4 ונזילין ממנה ומחזירין לה בשבת. שמע מינה – מוכח מכאן,
 5 שלסמוך לכירה מבחוץ נמי [–גם כן], רק אם קטמה אין – הרי זה
 6 מותר, אך אם לא קטמה, לא – הרי זה אסור.
 7 הגמרא מקשה על הראיה: ולמעמיך – ולשיטתך שבכל האופנים
 8 האמורים התכוין רב חייא לומר בדווקא שאינם מותרים אלא אם כן
 9 קטם תחילה, כיצד תבאר את הקטע 'נזילין ממנה' דקתני – ששינו
 10 בדבריו, האם תאמר שגם בזה נאמר שרק אם קטמה, אין – מותר
 11 להסיר את הקדירה מן הכירה, אבל אם לא קטמה, לא – אסור
 12 להסיר אותה מעליה, וכי איזה איסור יש בהסרת הקדירה מן הכירה.
 13 אלא על כרחך מה שאמר שאם קטמה נטולים ממנה לאו
 14 בדווקא, אלא שרב חייא תנא [–שנה] 'קטמה וכו' נזילין, משום
 15 'מחזירין' שזה בודאי אינו מותר אלא אם כן קטמה. תנא נמי – כמו
 16 כן כאן לענין סמיכה, לעולם מותר לסמוך אף לכירה שאינה קטומה,
 17 אלא שתנא 'סומכין, משום 'מקיימין' – שבודאי השהייה אינה
 18 מותרת אלא בכירה קטומה.
 19 הגמרא דוחה את הקושיא: הוי השתא – וכי כך נראה בעיניך עתה,
 20 שאפשר לדמות מה שנקט רב חייא 'סומכין' למה שנקט 'נזילין', הרי
 21 התם – שם בסיפא שאמר רב חייא 'נזילין ומחזירין', מוכן ששנה
 22 'נזילין' משום 'מחזירין' לפי שנזילין ומחזירין בחד מקום הוא –
 23 שתי פעולות אלו נעשות במקום אחד, שמחזירים למקום שממנו

58 יוחנן ושמותר להשהות על כירה שאינה גרופה, ושאסור להחזיר
 59 עליה, כבר שנינו אותם במשנה, ומה חידש רב ששת.
 60 הקושיא על הדין הראשון: לְשָׁהוּת – מה שאמר רב ששת שמותר
 61 להשהות, תְּנִינָא – כבר שנינו דין זה בסתם משנה לעיל (יט), אִין
 62 נִזְתִּינֵן אֵת הַפֶּת בְּתוֹךְ הַתְּנֹזֵר ערב שבת עֵם וקודם הַשְּׂכִיבָה על
 63 מנת שתיאפה בשבת, וְלֹא – וכן אין נותנים מערב שבת הַחֲרָדָה ו-עוגה
 64 הנאפית על גחלים) עַל נְפִי הַחֲרָדָה, לפי חוששים שמא יבוא לחתות
 65 בגזלים בשבת כדי למחר לאפית הפת והחררה, אֶלָּא בְּדֵי שְׂכִיבָמוּ
 66 שְׂנִיָּה, כלומר אלא אם כן עדיין יש שהות שייאפו הפת והחררה כל
 67 כך מבעוד יום עד שיעלה עליהם כמין קרום מחמת האש. ומשמע,
 68 הֵא – אבל אם כבר קָרְמוּ שְׂנִיָּה, שְׂרִי – מותר להשהות על גבי האש,
 69 ואף על פי שתם תנור אינו גרוף וקטום, והפת עדיין אינה אפוייה כל
 70 צרכה. ומבואר מכאן שמותר להשהות תבשיל שהתבשל כמאכל בן
 71 דרוסאי אף בכירה שאינה גרופה, וכחנניה. וקשה מה חידש רב ששת
 72 בדין הראשון בשם רבי יוחנן.
 73 הקושיא על הדין השני: ומה שאמר רב ששת שאסור לְהַחְזִיר שבת
 74 על כירה שאינה גרופה, נְפִי תְּנִינָא – דין זה גם כבר שנינו במשנתנו
 75 (לעיל לה), בֵּית הַלֵּל אֹמְרִים אֵף מְחֻזְרִין. מפרש רבא את ההוכחה:
 76 וְהֵי עַד כָּאֵן לֹא קָשְׁרוּ ו-לא התירו) בֵּית הַלֵּל להחזיר אֶלָּא בכירה
 77 שהיא גְּרֹפָה וקְטוּמָה, שהיא דבריהם מכוונים על האמור במשנה
 78 לפני כן לֹא יתן עד שיגרוף, אֶכֶל כְּבִירָה שְׂאִינָה גְּרֹפָה וקְטוּמָה לֹא
 79 התירו בית הלל להחזיר. ונמצא שאין שום חידוש גם בדין השני
 80 שאמר רב ששת בשם רבי יוחנן.
 81 הגמרא מיישבת את דברי רב ששת. מתרצת הגמרא: וְרַב שֶׁשֶׁת נָמִי,
 82 דְּיוֹקָא דְּמִתְנִיתִין קָא מְשַׁמְעֵן לֹן – בא להשמיענו שאכן כך הוא
 83 הדיק מהמשנה לעיל, שאם קרמו פניה מותר. שמתוך כך יש ללמוד
 84 שמותר להשהות חמין ותבשיל שהגיעו למאכל בן דרוסאי, אף על
 85 כירה שאינה גרופה, ושרק להחזיר אסור על שאינה גרופה.
 86 הגמרא מביאה דעה אחרת בשם רבי יוחנן: אִמְרַי רַב שְׂמוּאֵל פֶּר
 87 יְהוּדָה אִמְרַי רַבִּי יוֹחָנָן, פִּירָה שְׁהִפְקִיָּה בְּנִפְתָּ וּבְעֵצִים, מְשַׁהִין
 88 עֲלֶיהָ תְּבִישִׁיל שְׂבִישִׁיל בְּל צוֹרְבֵי וְחִמִּין שְׁהוּחְמוּ בְּל צוֹרְבֵי, וְאֶפִּילוּ
 89 אִם הַתְּבִישִׁיל מְצַטְמֵק וְיָפָה לוֹ.
 90 הגמרא מקשה על רב שמואל בר יהודה: אִמְרַי לִיהָ הַהוּא מְדַרְבְּנֵן
 91 ו-חכם אחד) לְרַב שְׂמוּאֵל פֶּר יְהוּדָה, הָא ו-והרין רב ושמואל
 92 דְּאִמְרֵי תְּרוּוּיָהוּ ו-שאמרו שניהם, תבשיל המְצַטְמֵק וְיָפָה לוֹ אִסוּר
 93 להשהותו על גבי כירה שאינה גרופה. מתרצת הגמרא: אִמְרַי לִיהָ רַב
 94 שמואל בר יהודה לאותו חכם, אִמְרַי לִית אִנָּא דַע – וכי איני יודע
 95 דְּאִמְרַי רַב יוֹסֵף אִמְרַי רַב יְהוּדָה אִמְרַי שְׂמוּאֵל מְצַטְמֵק וְיָפָה לוֹ
 96 אִסוּר, כִּי קְאָמְרִינָא לְךָ – וכשאמרתי לך שמותר, לְדַבְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן
 97 קְאָמְרִינָא – אמרתי כן.
 98 הגמרא מביאה הוראה של רב עוקבא בנידון: אִמְרַי לִיהָ רַב עוֹקְבָא
 99 מְפִישֵׁן ו-שם מקום) לְרַב אִשִּׁי, אף על פי שהלכה כרבי יוחנן שמותר
 100 להשהות על כירה שאינה גרופה תבשיל שמצטמק ויפה לו, מכל
 101 מקום אִתּוּן – אתם, בני בבל, דְּמִקְרָבִיתוּ – שאתם גרים במקום קרוב
 102 למקום מושבם של רב ושמואל, עֲבִידוּ ו-תעשו) פֶּרַב וּשְׂמוּאֵל, ואל
 103 תשהו תבשיל המצטמק ויפה לו, ואילו אִנָּן ו-אננו) הִרוֹקִים מֵהֶם
 104 גְּעִבִיד ו-נעשה) פֶּרַבִּי יוֹחָנָן, לפי שההלכה היא כדבריו.
 105 הגמרא מביאה את שיטת רב יוסף בנידון: אִמְרַי לִיהָ אֲבִי לְרַב יוֹסֵף,
 106 מָהוּ לְשָׁהוּת – האם מותר להשהות אוכל על כירה שאינה גרופה.
 107 אִמְרַי לִיהָ רַב יוֹסֵף לֵאבִי, הָא – הרי לרב יהודה מְשַׁהוּ לִיהָ – אנשי
 108 ביתו היו משהים עברו תבשיל על כירה שאינה גרופה וְאֶכֶל – ורב
 109 יהודה אבל את התבשיל. ויש לפשוט מכך שהדבר מותר.
 110 אבִי דוחה את ההוכחה: אִמְרַי לִיהָ אֲבִי לְרַב יוֹסֵף, פֶּר מִיְנִיהָ ו-חוץ
 111 מהמעשה) דְּרַב יְהוּדָה, כלומר, אל תפשוט את הספק מהמעשה של
 112 רב יהודה, דְּכִיּוֹן דְּמִסוּבָּן הוּא לְמוֹת, שכן רגיל הוא שיהיה לו מחלת
 113 ה'בולמוס' ו-מחלה הבאה מחמת רעבון, והוא זקוק לאוכל מתוק
 114 וטוב, לכן אֶפִּילוּ בְּשָׁפְתָה עֲצַמָה נְמִי ו-גם כן) שְׂרִי לְמַעַבְדִּי לִיהָ – מותר

1 הגמרא דנה בדברי רבי אושעיא. מבררת הגמרא: שְׁמַע מִיְנָה – האם
 2 מוכח מדברי רבי אושעיא, שְׁמַצְטְמֵק – תבשיל שכבר התבשל כל
 3 צרכו, אלא שהוא מתמעט ומתכווץ מחמת מה שמוסיפים לבשלו
 4 וְיָפָה לוֹ – והאדם שמח בכך, לפי שטעמו משתבח על ידי זה, מוֹתֵר
 5 להשהותו על גבי כירה שאינה גרופה, ואין חוששים שמא יחתה
 6 בגחלים כדי שיצטמק יותר.
 7 דוחה הגמרא: שְׂאִנִּי הָכָא – שונה הדבר כאן באופן שדיבר רבי
 8 אושעיא, דְּקְטוּמָה בתחילה, כלומר, אף על פי שהובערה הקטימה
 9 אחר כך אין חוששים שמא יבוא לחתות, שהואיל ומתחילה קטם
 10 אותה הרי גילה דעתו בכך שאינו חפץ בצימוקו של התבשיל. אבל
 11 כשלא קטם כלל, יתכן שאסור להשהות עליה אפילו תבשיל
 12 שנתבשל כל צרכו אם הוא מצטמק ויפה לו.
 13 תמדה הגמרא: אִי הָכִי – אם אכן כך הדין שקטמה והובערה הרי היא
 14 כקטומה, מֵאִי לְמִימְרָא – מה החידוש במה שאמר שמותר להשהות
 15 עליו תבשיל המבושל כל צרכו.
 16 מתרצת הגמרא: הוֹבְעָרָה אִצְטְרִיבָא לִיהָ – רבי אושעיא הוצרך
 17 להשמיענו שאף שהובערה אחר כך נחשבת עדיין הכירה כקטומה.
 18 שכן מָהוּ דְּתִימָא ו-שמה תאמרו, בִּיּוֹן דְּהוֹבְעָרָה, הִדְרָא לָהּ
 19 לְמִילְתָא קְמִייתָא – חזרה הכירה להיות כבתחילה, בדין כירה
 20 שאינה קטומה, ויהא אסור להשהות עליה אפילו תבשיל שנתבשל
 21 כל צרכו, קְמִשְׁמַע לֹן – משמיענו רבי אושעיא שהיא נחשבת
 22 כקטומה.
 23 הגמרא מביאה דין דומה בשם רבי יוחנן: אִמְרַי רַבָּה פֶּר פֶּר חֲנָה אִמְרַי
 24 רַבִּי יוֹחָנָן, קְטוּמָה וְהוֹבְעָרָה, מְשַׁהִין עֲלֶיהָ חִמִּין שְׁהוּחְמוּ בְּל צוֹרְבֵי
 25 וְתְבִישִׁיל שְׂבִישִׁיל בְּל צוֹרְבֵי, וְאֶפִּילוּ אִם הִיוּ הַחֲחִלִּים שִׁבְכִירָה שֶׁל
 26 רוֹתֵם ו-מִין עֵץ) שהם חמים יותר משאר גחלים ואינם ממחרים
 27 לכבות.
 28 מבררת הגמרא: שְׁמַע מִיְנָה – האם מוכח מדברי רבי יוחנן, שתבשיל
 29 המְצַטְמֵק וְיָפָה לוֹ מוֹתֵר להשהותו על גבי כירה שאינה גרופה.
 30 דוחה הגמרא: שְׂאִנִּי הָכָא – שונה הדין כאן באופן שדיבר רבי יוחנן,
 31 דְּקְטוּמָה תחילה, אבל כשלא קטם כלל, יתכן שאסור להשהות עליה
 32 אפילו תבשיל שנתבשל כל צרכו אלא אם כן הוא מצטמק ורע לו.
 33 תמדה הגמרא: אִי הָכִי – אם אכן כך הדין שקטמה והובערה הרי היא
 34 כקטומה, מֵאִי לְמִימְרָא – מה החידוש במה שאמר שמותר להשהות
 35 תבשיל המבושל כל צרכו. ומתרצת: הוֹבְעָרָה אִצְטְרִיבָא לִיהָ – רבי
 36 יוחנן הוצרך להשמיענו שאף שהובערה אחר כך נחשבת עדיין
 37 הכירה כקטומה.
 38 הגמרא מבררת מה חידש רבי יוחנן יותר מרבי אושעיא. מקשה
 39 הגמרא: הִיִּינוּ תָךְ – הרי דין זה עצמו כבר אמרו רבי אושעיא, ומה
 40 חידש רבי יוחנן. ומתרצת: גְּחִלִּים שֶׁל רוֹתֵם אִצְטְרִיבָא לִיהָ – הוצרך
 41 רבי יוחנן להשמיענו, שאף שהם חמים מאד ואינם ממחרים לכבות,
 42 בכל זאת, הואיל וקטמה אף על פי שהובערה נחשבת עדיין הכירה
 43 כקטומה, ומותר להשהות עליה מצטמק ויפה לו.
 44 הגמרא מביאה דעה אחרת בשיטת רבי יוחנן: אִמְרַי רַב שֶׁשֶׁת אִמְרַי
 45 רַבִּי יוֹחָנָן, פִּירָה שְׁהִפְקִיָּה בְּנִפְתָּ וּבְעֵצִים, אף על פי שלא קטמה,
 46 מְשַׁהִין עֲלֶיהָ חִמִּין שֶׁלֹּא הוּחְמוּ בְּל צוֹרְבֵי, וְתְבִישִׁיל שֶׁלֹּא בִישִׁיל בְּל
 47 צוֹרְבֵי, ובלבד שנתבשלו כבר כמאכל בן דרוסאי. אם עָקֵר – הסיר
 48 את החמין או התבשיל מעל גבי האש, לֹא יְחֻזֵר בשבת עַד שְׂיִגְרוּף
 49 או עַד שְׂתֵּינָא אִפֶּר מערב שבת.
 50 הגמרא מבארת את שיטת רב ששת. מבארת הגמרא: רב ששת
 51 שהתיר להשהות על כירה שאינה גרופה ולא אסר לעשות כן אלא
 52 בחזרה, כְּפֶרַב, שְׂמִתְנִיתִין – מה ששנינו במשנתנו שאסור בית הלל
 53 ליתן קדירה על הכירה עד שיגרוף, לְהַחְזִיר תֵּנֵן – רק לגבי דין חזרה
 54 שנינו כן, אֶכֶל לְשָׁהוּת מערב שבת, מְשַׁהִין אֵף עַל פִּי שְׂאִינֵי גְּרֹוֹף
 55 וְאִינוּ קְטוּמִים, וכחנניה.
 56 רבא מתמיה מה חידש רב ששת בשם רבי יוחנן. מקשה הגמרא: אִמְרַי
 57 רַבָּא, תְּרוּוּיָהוּ תְּנִינָה – הרי שני הדינים שאמר רב ששת בשיטת רבי

1 לחמם לו אוכל כדי להשיב נפשו, וכל שכן שמותר להשהות עבורו
 2 על גבי כירה שאינה גרופה. אבל לִי וְלָךְ שאנו בריאים, מֵאִי, כלומר,
 3 יש להסתפק האם מותר הדבר. אָמַר לִיָּה רב יוסף לאביי, בְּסוּרָא
 4 [שם עיר בבבל] מִשְׁהוּ – נהגו להשהות. דְּהָא [שכן] רב נְחֻמָּן בַּר
 5 יִצְחָק מְרִי דְעוּבְדָא הוּהּ – זהיר ומדקדק במעשיו היה, וּמִשְׁהוּ לִיָּה
 6 וְאָכִיל – והיו משהים עבורו בכירה שאינה גרופה וקטומה, והיה
 7 אוכל את המאכלים.
 8 הגמרא מסתפקת בשיטת רב הונא: אָמַר רב אֲשֵׁי, קְאִימְנָא קַמִּיה
 9 דְּרַב הוּנָא – עמדתי לפני רב הונא ושימשתי, וְשִׁהִינ לִיָּה – והשהיתי
 10 עבורו על גבי כירה שאינה גרופה, בְּסָא דְהֶרְסָנָא – קערת דגים
 11 קטנים מטוגנים בשמן שלהם ובקמח, וְאָכַל מהם. ומוכח מכך, שסבר
 12 רב הונא שמותר להשהות. וְלֹא יִדְעֵנָא – אך איני יודע אִי הטעם
 13 שסבר שמותר הוא מִשּׁוּם דְקָסְבַּר שאוכל שנתבשל כל צרכו אף אם
 14 הוא מְצַטְמֵק [מתכווץ ומתייבש מחמת תוספת הבישול] וַיִּפְּה לֹו –
 15 והאדם שמח בכך, לפי שטעמו משתבח על ידי זה, מוֹתֵר להשהות,
 16 ומאכל זה מצטמק ויפה לו. וְאִי – או שהטעם הוא מִשּׁוּם דְכִיּוֹן דְאִית
 17 בִּיה מִיחָא – שהואיל ויש קמח בתבשיל, מְצַטְמֵק וְרַע לֹו הוּא –
 18 שהאדם עצב בכך שהוא מצטמק, לפי שטעמו מתקלקל על ידי זה,
 19 ולכן היה מותר להשהות. אבל תבשיל שמצטמק ויפה לו יתכן
 20 שסבר רב הונא שאסור להשהות.
 21 הגמרא מבארת אלו מאכלים הם 'מצטמק ורע לו': אָמַר רב נְחֻמָּן,
 22 אוכל שנתבשל כל צרכו והוא מְצַטְמֵק וַיִּפְּה לֹו, אָסוּר להשהותו

23 על גבי כירה שאינה גרופה. אבל אם הוא מְצַטְמֵק וְרַע לֹו מוֹתֵר
 24 להשהותו. בְּלָלָא דְמִלְתָּא – כלל הדבר לדעת איזה מאכל מצטמק
 25 ויפה לו ואיזה מצטמק ורע לו, כך הוא, כָּל מאכל דְאִית בִּיה מִיחָא
 26 – שמעורב בו קמח, מְצַטְמֵק וְרַע לֹו הוא, לְבַר [חוץ] מִתְבָּשִׁיל
 27 דְלִיפְתָּא – של לפת [מין ירק], דְאִתָּה עַל גַּב [שארף על פין] דְאִית בִּיה
 28 מִיחָא – שמעורב בו קמח, מְצַטְמֵק וַיִּפְּה לֹו הוא. וְהֵנִי מִילִי – ודברים
 29 אלה אינם אלא באופן דְאִית בִּיה בְּשָׂרָא – כאשר מעורב בשר
 30 בתבשיל הלפת, שבאופן זה השומן של הבשר מחליש את כח הלפת,
 31 ולכך תבשיל זה מצטמק ויפה לו הוא. אָכַל לִית בִּיה בְּשָׂרָא, מְצַטְמֵק
 32 וְרַע לֹו הוא. וְכִי אִית בִּיה בְּשָׂרָא נְמִי לֹא אֲמַרְן [לא אמרנו] שהוא
 33 מצטמק ויפה לו, אֲלָא באופן דְלֹא קִבְעִי לָהּ לְאֹרְחִין – שאין לו צורך
 34 בתבשיל זה לכבד בו את האורחים ולכן אינו מקפיד אם יצטמק, אָכַל
 35 אִם קִבְעִי לָהּ לְאֹרְחִין, מְצַטְמֵק וְרַע לֹו הוא, לפי שאף על פי שטעם
 36 התבשיל משתבח על ידי תוספת הבישול, מכל מקום כיון שהוא צריך
 37 להניח לפנייהם חתיכות שראוי להתכבד בהן, ואינו ראוי להניח
 38 לפנייהם תבשיל מצומק שאין הבשר ניכר בו, לכך רע בעיניו צימוק
 39 זה.
 40 דוגמאות נוספות של מאכל המצטמק ורע לו: לְפַדָּא – תבשיל העשוי
 41 מתאנים, דְיִיבָא – תבשיל העשוי מחזטים כתושות, וְתַמְרִי – מאכל
 42 העשוי מתמרים, כל אלה מְצַטְמֵק וְרַע לָהֶן הם.
 43 הגמרא מבררת מה דין המאכל שהשהו אותו באופן האסור: בְּעוּ
 44 מִינִיה [שאלו בני הישיבה] מִרְבִּי חִיָּיא בַר אֲבָא,